

iTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

HAFTALIK
EKONOMİ BÜLTENİ | 10 HAZİRAN
2024

Ekonomide Son Gelişmeler

03 | 07 HAZİRAN

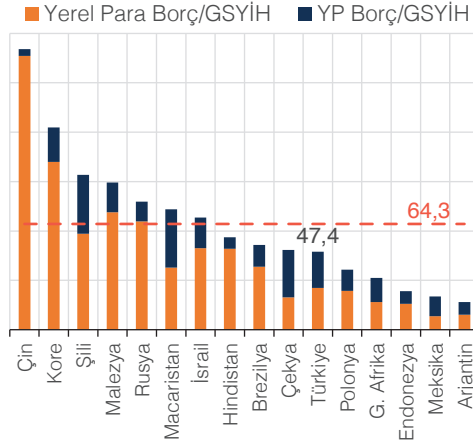
- 3 TCMB FİNANSAL İSTİKRAR RAPORU
- 5 OECD: G-20 ULUSLARARASI TİCARET İSTATİSTİKLERİ
- 7 KONTEYNER KİTLİĞİ
- 9 ENFLASYON
- 15 İSO TÜRKİYE İMALAT PMI
- 17 DIŞ TİCARET VERİLERİ
- 19 UYGUN FİYATLI VE ADİL TEMİZ ENERJİ GEÇİŞLERİ İÇİN STRATEJİLER
- 20 SERA GAZI EMİSYON İSTATİSTİKLERİ, 1990-2022

TCMB Finansal İstikrar Raporu

“Reel Sektör Borcunun GSYİH’ye Oranı Geriliyor”

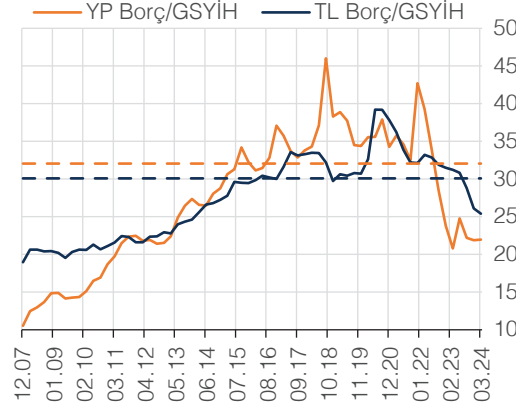
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, finansal istikrarı doğrudan ve etkin bir biçimde izlemek amacıyla yılda iki kez Finansal İstikrar Raporu yayımlıyor. Bu raporun 2024 yılı için birincisi geçtiğimiz mayıs ayının son haftasında açıklandı. Makro düzeyde birçok değerlendirmenin yer aldığı raporda reel kesime yönelik de detaylı analizler bulunuyor.

Reel Sektör Borç/GSYİH Oranı (%)

Reel sektöre yönelik öne çıkan çarpıcı hususlardan ilki, reel sektör borcunun GSYİH’ye oranının gerilemesidir. 2024 yılının ilk çeyreği itibari ile reel sektör borç/GSYİH oranı tarihsel ortalaması olan %64,3’ün altında kalarak %47,4 seviyesinde gerçekleşti. Bu oranın, emsal ülke seviyelerinin altında olduğu görülmektedir.

Reel Sektör Borç/GSYİH Oranı (%)

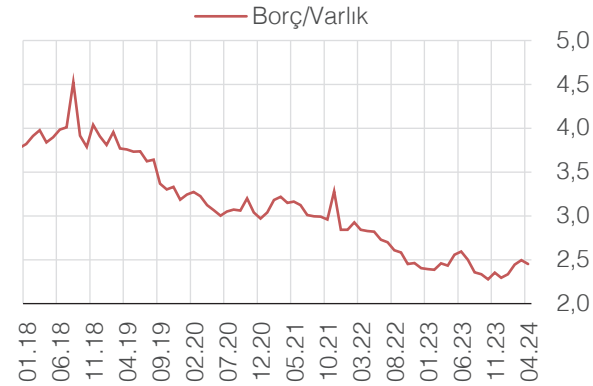
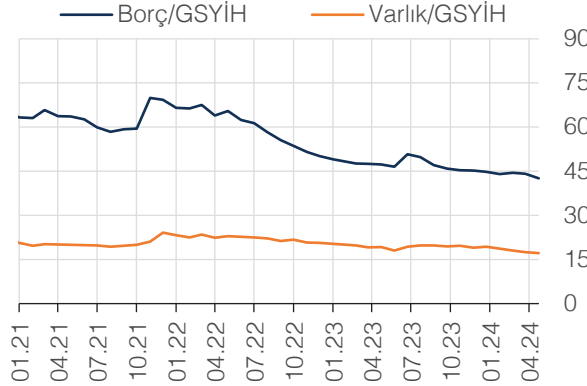
Özellikle 2024 yılı ilk çeyrek itibari ile şirketlerin, hem yabancı para borç/GSYİH oranı hem de TL borç/GSYİH oranı düşüş gösterdi. Finansal durumu sıkılaştırmaya yönelik alınan ek makro ihtiyati tedbirler ve sıkı para politikasının, bu oranlardaki düşüşte etkili olduğu değerlendirilmektedir.

TCMB Finansal İstikrar Raporu

“Reel Sektörün Finansal Kaldıraç Oranı Tarihsel Ortalamasının Altında”

Borcun varlıklara oranı olarak adlandırılan finansal kaldıraç oranı, 2023 eylül itibari ile tarihsel olarak en düşük seviyesini gördü. Ancak artan finansman maliyetleri ve yukarı yönlü kur fiyatlamaları bu oranın yükselmesine neden oldu. Son aylarda görülen nispi gerileme ise artan finansman maliyetlerine ve finansal koşullardaki sıkılaşmaya rağmen firmaların dayanıklılığına işaret ediyor.

Reel Sektörün Borç ve Varlık Gelişimi (Yüzde, Oran)

Kaynak: Finansal İstikrar Raporu

OECD: G-20 Uluslararası Ticaret İstatistikleri

“2024 Yılı Birinci Çeyrekte G-20 Ülkelerinin Mal İhracatında Toparlanma”

G-20 ülkelerinin mal ihracatı 2023 yılındaki düşüşün ardından 2024 yılının ilk çeyreğinde toparlanma gösterdi. ABD’de artan tüketim malları ve tarım ürünleri satışlarının etkisiyle ticari mal ihracatı 2024 yılının ilk çeyreğinde %1,4 arttı. İlgili çeyrekte Türkiye’nin önemli ticaret partneri olan Almanya ile ihracatında %3,6 artış gerçekleşti.

ABD’deki ithalat büyümesine en büyük katkısı sermaye malları, özellikle bilgisayarlar ve yarı iletkenler sağladı. Birleşik Krallık’ta ise makine ve ulaşım ekipmanı ticaretindeki azalma, hem ihracatın hem de ithalatın daralmasına neden oldu. Türkiye’de ise mal ithalatında 2024 yılı birinci çeyrekte azalış görüldü.

Seçilmiş G-20 Ülkelerinin Uluslararası Mal Ticaretindeki Değişimi (%)

Ülkeler	2023				2024
	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1
İhracat					
Çin	5,5	-4,1	-4,2	0,1	6,6
Fransa	3,8	2,1	-2,8	-1,1	1,4
Almanya	4	0,1	-1,6	-1,3	3,6
Hindistan	2,1	-4,7	3,6	0,2	5,5
İtalya	5	-1,3	-0,6	0,5	-0,1
Japonya	1,1	-1,8	-0,6	0,8	-2,1
Türkiye	-1,2	1,6	0,7	3,1	-1,8
İngiltere	2	1,1	-1,2	-1,1	-1,1
ABD	1	-5,7	4	0,1	1,4
İthalat					
Çin	-0,7	-0,8	-2,3	4	-1,6
Fransa	-2,1	-0,2	-2	-3,9	-1,4
Almanya	-0,6	-1	-3,1	-3	2,2
Hindistan	-2,7	-5,4	6,1	2,4	0
İtalya	0,3	-3,5	-3,8	0,8	-2,6
Japonya	-2,9	-8,8	-4,4	0	-2
Türkiye	5,4	-6,1	-0,5	-4,1	-1,7
İngiltere	-5,5	2,4	-5,6	0,4	-4,8
ABD	-0,6	-2	0,6	0,5	2

Kaynak: OECD

Veriler mevsimsellikten arındırılmıştır.

OECD: G-20 Uluslararası Ticaret İstatistikleri

“Türkiye'nin Hizmet İhracatında %9,1'lik Artış”

2024 yılının ilk çeyreğinde hizmet ihracatında en fazla artış gösteren ülke %9,9 ile Çin oldu. Aynı çeyrekte Türkiye, %9,1 oranında artışla hizmet ihracatında mal ihracatından daha iyi performans sergiledi. ABD'de hizmet ihracatı, seyahat ve finansal hizmetlerden elde edilen yüksek gelir nedeniyle %1,6 oranında artış gösterdi.

Almanya'da mali ve diğer ticari hizmetlerden elde edilen gelirlerin azalması nedeniyle ihracatta hafif bir daralma yaşanırken İngiltere seyahat ve taşımacılık hizmetlerindeki yüksek satışlar sayesinde ihracatında artış kaydetti. Japonya, fikri mülkiyet ürünleri ve diğer ticari hizmetlerden elde edilen gelirlerdeki belirgin düşüşlerin etkisiyle hizmet ihracatında %8,3 oranında azalış gösterdi. Hindistan'da ise hizmet ihracatı %2,4 oranında arttı.

Seçilmiş G-20 Ülkelerinin Uluslararası Hizmet Ticaretindeki Değişim (%)

Ülkeler	2023				2024
	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1
Hizmet İhracatı					
Çin	-0,8	-3,5	-2,8	3,8	9,9
Fransa	6	1,4	-0,1	0,2	1,9
Almanya	5,1	-0,9	-1,1	1	-0,7
Hindistan	3,6	-1,4	0,8	2,5	2,4
İtalya	11,5	2,9	1,2	1,6	7,4
Japonya	9,9	3,2	-0,7	15	-8,3
Türkiye	4,6	5	0,4	-6,3	9,1
İngiltere	7	3,6	1,8	-2,1	3,2
ABD	0,8	2,8	1,1	0,8	1,6

Kaynak: OECD

Veriler mevsimsellikten arındırılmıştır.

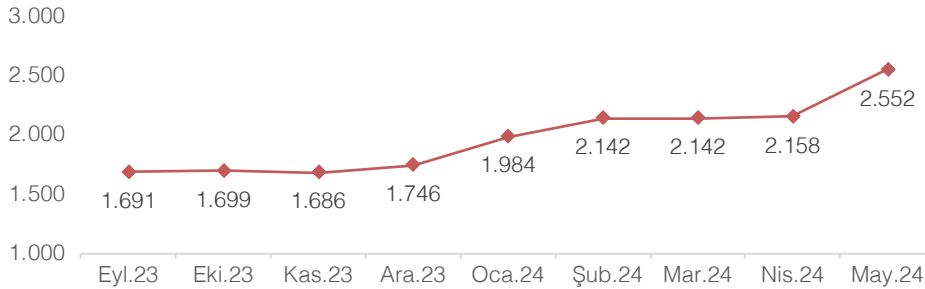
Konteyner Kıtılığı

“Konteyner Sorunu Navlunu Yükseltiyor”

Gemilerin Husi saldırıları sonrasında rotalarını değiştirerek Süveyş Kanalı yerine Ümit Burnu’nu dolaşması, seyahat sürelerini uzatarak navlun fiyatlarında artışa yol açmıştı. Mart ayında durulmaya başlayan bu eğilim, yerini artışa bıraktı. Navlun fiyatlarındaki artışın sebeplerinden biri olarak boş konteyner kapasitesinin yetersiz kalması gösteriliyor. Değişen rotalar nedeniyle gemilerin seyahat sürelerinin uzaması, teslimat sürelerini de uzatarak hem gemi hem de konteyner kapasitesinin azalmasına yol açıyor. Ayrıca aktarma limanlarında yaşanan yoğunluk ek gecikmeleri de beraberinde getiriyor. Tüm bu gelişmeler sonucunda konteyner navlununda yukarı yönlü değişimler yaşanıyor. Boş konteyner akışının organizasyonu her daim küresel ticaretin zorluklarından biri olsa da mevcut durumda süreci yönetmenin daha karmaşık hale gelmesi, gelecek aylar için konteyner sorununun büyümesine yönelik endişeleri artırıyor.

Bloomberg, online lojistik platformu olan Container xChange’in Çin’deki 40’lık konteyner fiyatlarında yaşanan artışa vurgu yaptığını belirtti. Konteyner fiyatlarının son günlerde 3 bin 350 dolar seviyelerini test ettiğini ileri süren platform, bu değer in Eylül ayındaki ortalamanın neredeyse iki katı olduğunu ifade etti. Dünyadaki nakliye konteynerlerinin büyük kısmının üreticisi konumunda olan Çin’in mevcut durumda üretimi artırmış olması ise olumlu bir gelişme olarak nitelendirildi.

Çin’deki Konteyner Fiyatları (\$ 40ft)*

Kaynak: Bloomberg (Container xChange)

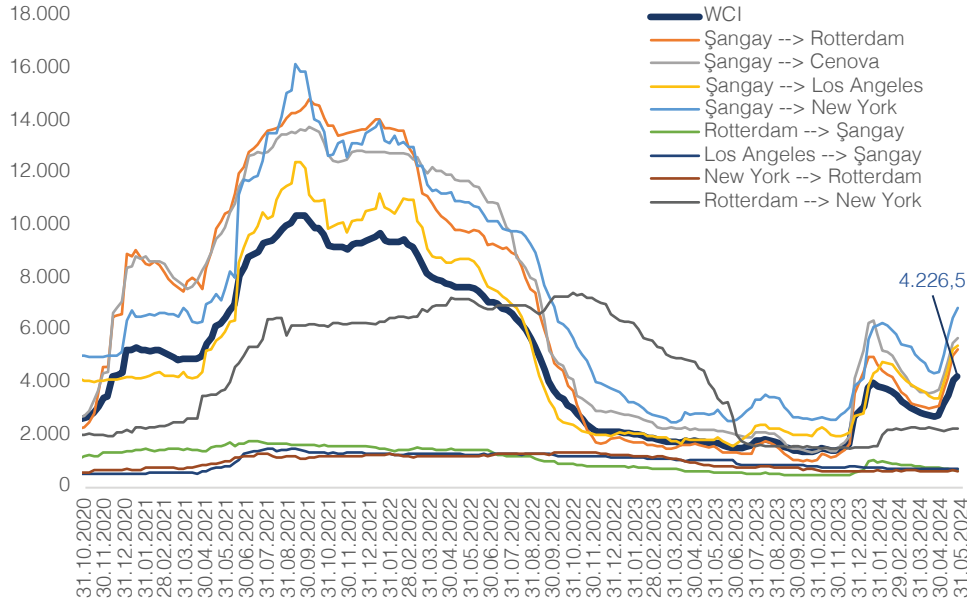
* Şanghay’daki 40’lık konteynerlerin ortalama fiyatını göstermekte olup, henüz güncel fiyatları içermemektedir.

Konteyner Kıtılığı

“Dünya Konteyner Endeksinde Artış”

Dünya genelinde konteyner taşımacılığı ücretlerini yansıtan Drewry Dünya Konteyner Endeksi’nin Mayıs ayı ile birlikte başlayan artışı sürüyor. Bileşik endeks, Mayıs ayının son haftasında yaklaşık %4’lük artış ile 40’lık konteyner başına 4 bin 226 dolar seviyesine kadar yükseldi. Bu değer, son bir yıllık ortalama navlun fiyatı olan 2 bin 297 doların oldukça üzerinde gerçekleşirken ilgili endeksin 2022 Ekim ayından bu yana gördüğü en yüksek seviye olarak kaydedildi. Ayrıca endeksin Nisan ayının son haftasından bu yana yaşadığı toplam değişim ise %56,2 oldu.

Drewry Dünya Konteyner Endeksi (WCI), (\$ 40ft)

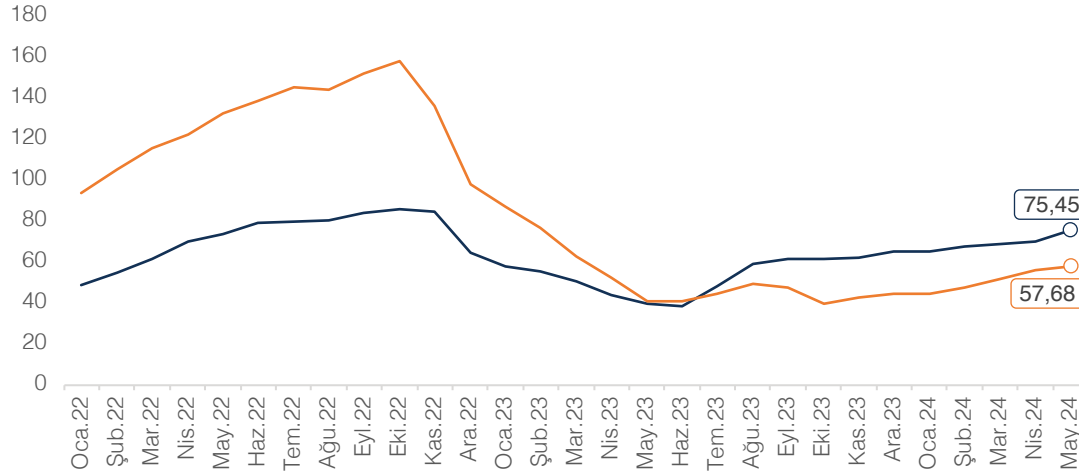
Drewry Dünya Konteyner Endeksi, dünya genelindeki ana ticaret rotaları üzerindeki konteyner taşımacılığı ücretlerini yansıtır. WCI, her bir güzergahı temsil eden 8 endeks ve bir bileşik endeksten oluşuyor. Tüm endeksler 40ft Konteyner başına USD cinsinden raporlanıyor.

Enflasyon (TÜİK)

“TÜFE’de Yıllık %75,45 Artış”

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) mayıs ayında bir önceki aya göre %3,37, bir önceki yılın aynı ayına göre %75,45 oranında artış gösterdi. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) ise bir önceki aya göre %1,96, bir önceki yılın aynı ayına göre %57,68 oranında arttı.

TÜFE ve Yİ-ÜFE Yıllık Değişim Oranları

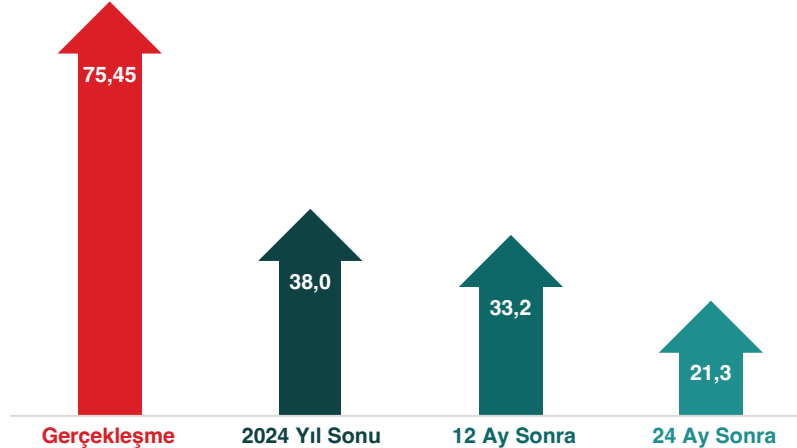
Kaynak: TÜİK

Enflasyon (TÜİK)

“TCMB’nin Yıl Sonu Enflasyon Beklentisi %38,0”

Mayıs ayında 74,45 seviyesinde gerçekleşen yıllık enflasyon oranında; baz etkisiyle haziran ayında ılımlı, temmuz ayında ise sert bir düşüş yaşanması bekleniyor. Yılın ikinci enflasyon raporunda, TCMB 2024 yılı enflasyon tahminini 2 puan artırarak %38’e yükseltmişti. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek’in ifadelerine göre piyasa beklentileri yıllık enflasyonun 12 ay sonra %33,2, 24 ay sonra %21,3 seviyelerine düşeceği yönündedir.

Enflasyon Gerçekleşmesi ve Beklentiler

Kaynak: TCMB, HMB

Enflasyon (TÜİK)

“Giyim ve Ayakkabı Enflasyonunda Aylık %9,60 Artış”

TÜFE ana harcama grupları itibarıyla Mayıs ayında bir önceki aya göre en az artış gösteren grup %1,01 ile haberleşme; en fazla artış gösteren ana grup ise %9,60 ile giyim ve ayakkabı grubu oldu.

TÜFE Ana Harcama Gruplarına Göre Aylık Değişimler (%), Mayıs 2024

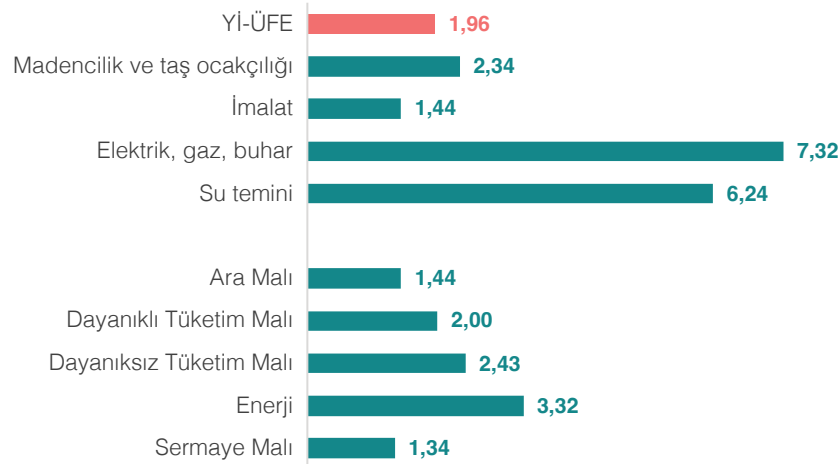
Kaynak: TÜİK

Enflasyon (TÜİK)

“Enerji Fiyatlarında Aylık %3,32 Oranında Artış”

Sanayinin dört sektöründe aylık değişimler; madencilik ve taş ocakçılığında %2,34, imalatı %1,44, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %7,32, su temininde %6,24 oranında artış olarak gerçekleşti.

Yİ-ÜFE Aylık Değişim Oranları (%), Mayıs 2024

Kaynak: TÜİK

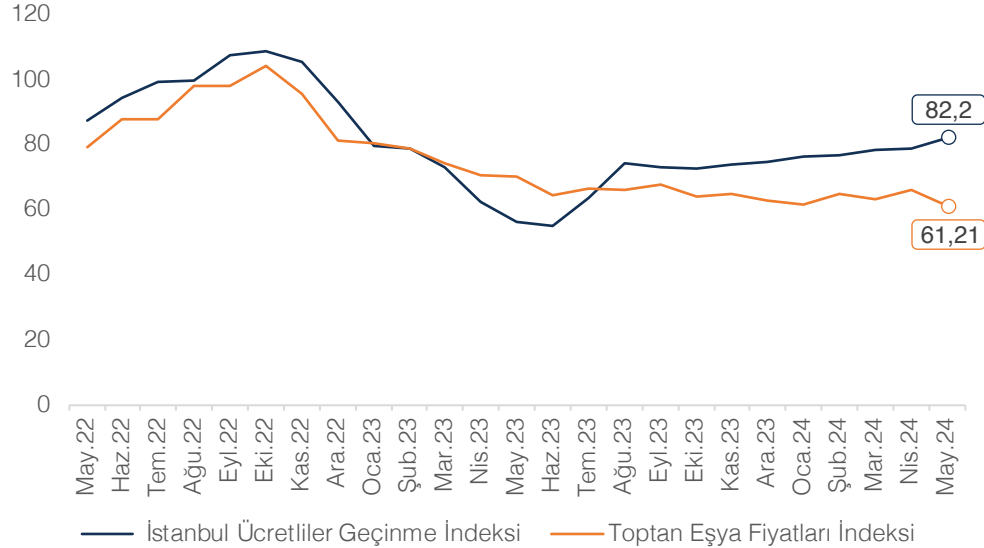
Enflasyon (İTO)

“Yıllık Değişimde Son 17 Ayın Zirvesi”

Perakende fiyatları yansıtan İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi 2024 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre %3,59, bir önceki yılın aynı ayına göre %82,2 oranında artış gösterdi. Endekste yaşanan yıllık değişim son 17 ayın en yüksek değeri olarak kaydedildi.

Toptan fiyat hareketlerini yansıtan Toptan Eşya Fiyatları İndeksi ise bir önceki aya göre %2,59, bir önceki yılın aynı ayına göre %61,21’lik artışla 2022 yılı şubat ayından bu yana görülen en düşük seviyeye ulaştı.

İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi ve Toptan Eşya Fiyatları İndeksi

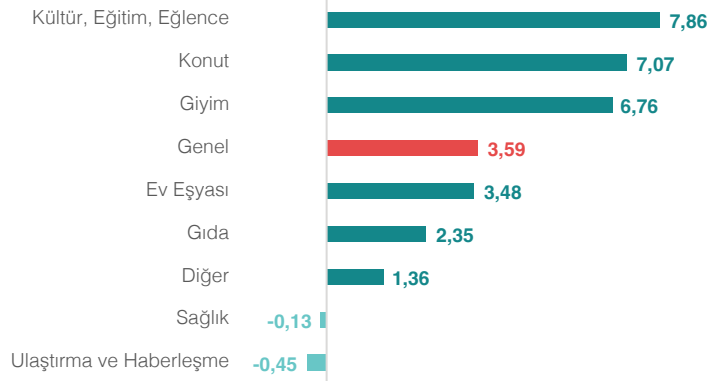
Enflasyon (İTO)

“Kültür, Eğitim ve Eğlence Harcamalarında Aylık %7,86’lık Artış”

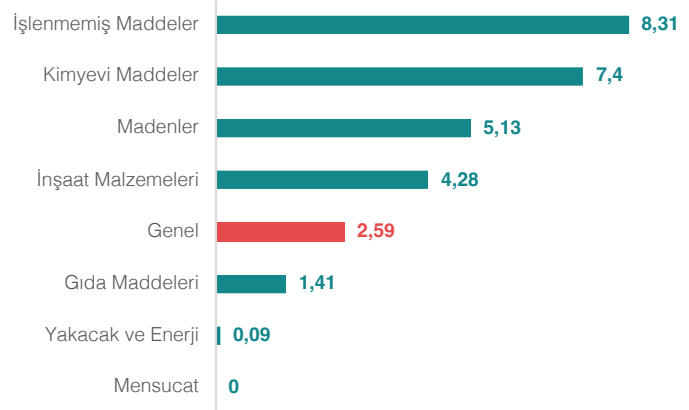
İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi harcama gruplarına göre aylık değişim oranlarında %7,86’lık artış ile kültür, eğitim ve eğlence ilk sırada yer aldı. Bu grubu %7,07 ile konut izledi. Toptan Eşya Fiyatları İndeksinde ise bir önceki aya göre mensucat grubunda herhangi bir değişim yaşanmazken işlenmemiş maddeler %8,31’lik artış ile en fazla değişim yaşanan harcama grubu oldu.

Mayıs Ayında Gruplar İtibarıyla Aylık Değişim Oranları

İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi

Toptan Eşya Fiyatları İndeksi

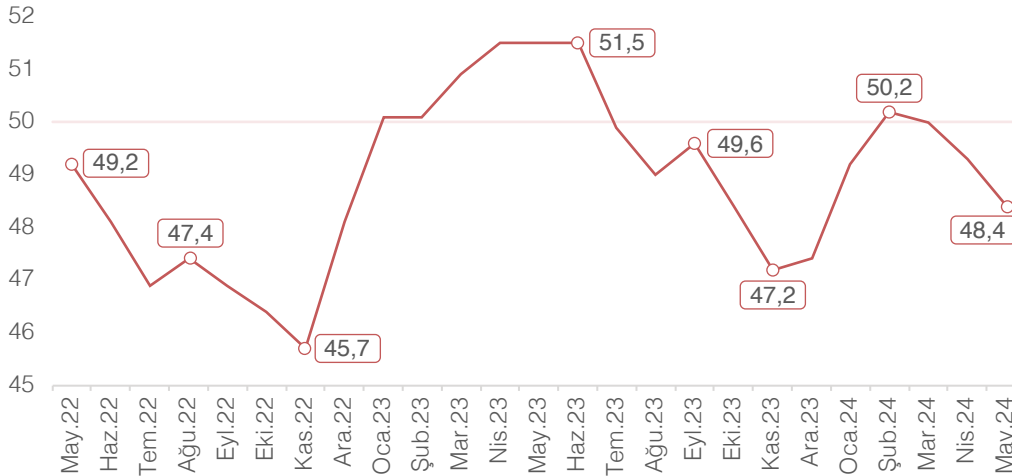

İSO Türkiye İmalat PMI

“Türkiye İmalat PMI Eşik Değerin Altında Kalmaya Devam Etti”

Nisan ayında 49,2 seviyesinde açıklanan manşet PMI, mayıs ayında 48,4'e gerileyerek üst üste iki ay eşik değerın altında açıklandı. Mayıs ayı sonuçlarına göre imalat sektöründe toplam yeni siparişlerde ve ihracatta yavaşlamanın sürmesine bağlı olarak üretim azalma devam etti. Öte yandan, ilgili ayda firmaların satın alma faaliyetleri yeniden düşüşe geçti. Mayıs ayı sonuçlarına göre hem girdi maliyetlerinin hem de nihai ürün fiyatlarının çok daha düşük oranlarda artması enflasyonist baskıları azaltan ılımlı bir gelişme olarak raporda yerini aldı.

Türkiye İmalat PMI

Kaynak: İSO

İSO Türkiye İmalat PMI, imalat sanayinin kaydettiği performansı sergilemek amacıyla tasarlanmış bileşik bir performans göstergesidir. 50 değerinin üzerinde ölçülen tüm rakamlar sektörde iyileşmeye işaret etmektedir.

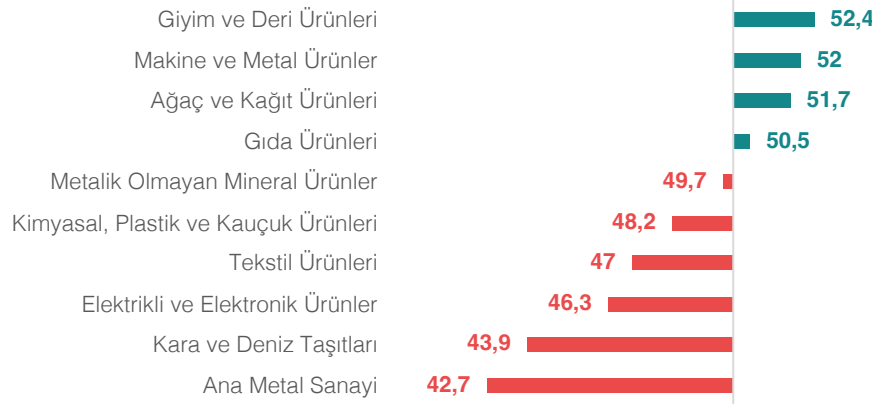
İSO Türkiye İmalat PMI

“Mayıs Ayında Maliyet Baskılarında Gerileme”

İSO Türkiye Sektörel PMI raporu, Mayıs ayında talep koşullarının genel anlamda zorlayıcı olmaya devam ettiğine ve sektörlerin çoğunluğunda yeni siparişlerin yavaşladığına dair sinyal verdi. Mayıs ayında öne çıkan pozitif gelişmesi ise maliyet yönlü enflasyondaki gevşemenin genele yayılması oldu. Öte yandan, girdi maliyetleri takip edilen on sektörden sadece birinde nisan ayına göre daha hızlı artarken benzer bir durum satış fiyatlarında da yaşandı.

Mayıs ayında girdi maliyetlerinde artışın hız kazandığı tek sektör giyim ve deri ürünleri oldu. Kara ve deniz taşıtları başta olmak üzere çoğu sektörde üretim azalırken, makine ve metal ürünlerinde yeni siparişler yeniden büyüme aşamasına geçti.

Türkiye Sektörel PMI Anketi, Mayıs 2024

Kaynak: İSO

Dış Ticaret Verileri

“İhracatta %11,4 Artış, İthalatta %10,3 Azalış”

Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre ihracat %11,4 oranında artışla 24 milyar 75 milyon dolar, ithalat %10,3 oranında azalışla 30 milyar 593 milyon dolar olarak kaydedildi. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise 15,3 puan artarak %78,7 oldu. Mayıs ayında sektörlere göre ihracatın payına bakıldığında sırasıyla; imalat sanayi sektörü %94,8, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü %3,1, madencilik ve taş ocaklığı sektörü %1,7 olarak gerçekleşti. İlgili dönemde sektörlere göre ithalatın payı ise sırasıyla; imalat sanayi sektörü %82,9, madencilik ve taş ocaklığı sektörü %10,5, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü %3,6 olarak kaydedildi.

Geniş ekonomik grupların sınıflamasına göre en çok ihracat 12 milyar 214 milyon dolarla hammadde (ara malları) grubunda yapılırken bu grubu sırasıyla 8 milyar 502 milyon dolarla tüketim malları ve 2 milyar 823 milyon dolarla yatırım (sermaye) malları grupları takip etti. En çok ithalat ise 21 milyar 81 milyon dolarla hammadde (ara malları) grubunda yapılırken bu grubu sırasıyla 4 milyar 920 milyon dolarla tüketim malları ve 4 milyar 510 milyon dolarla yatırım (sermaye) malları grupları izledi.

Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret		İhracat	İthalat	Dış Ticaret Hacmi	Dış Ticaret Dengesi	İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)
Mayıs	2023	21.621	34.115	55.736	-12.495	63,4
	2024	24.075	30.593	54.668	-6.518	78,7
	Değişim %	11,4	-10,3	-1,9	-47,8	-
Ocak-Mayıs	2023	102.282	158.316	260.598	-56.033	64,6
	2024	106.914	143.674	250.588	-36.761	74,4
	Değişim %	4,5	-9,3	-3,8	-34,4	-
Son 12 Ay Yıllıklandırılmış	06.2022-05.2023	254.123	376.355	630.478	-122.232	67,5
	06.2023-05.2024	260.052	347.122	607.174	-87.070	74,9
	Değişim %	2,3	-7,8	-3,7	-28,8	-

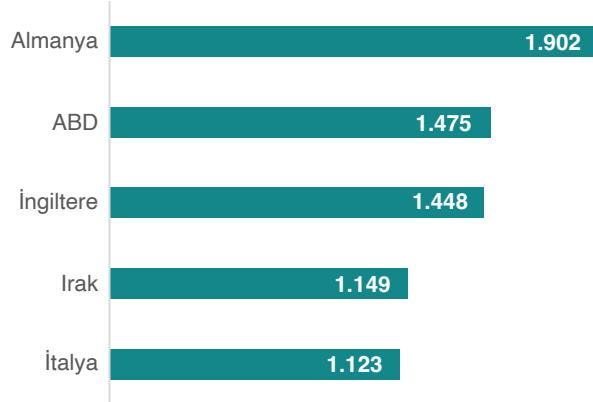
Dış Ticaret Verileri

“İhracatta Almanya, İthalatta Çin İlk Sırada”

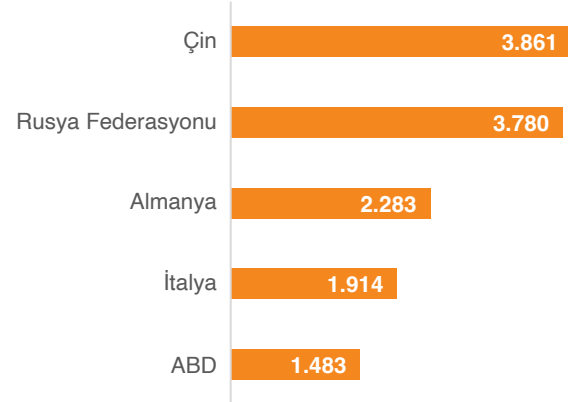
Mayıs ayında Türkiye'nin en fazla ihracat yaptığı ülkeler, 1 milyar 902 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 475 milyon dolar ile ABD ve 1 milyar 448 milyon dolar ile İngiltere oldu. İlgili ayda ihracatta en çok paya sahip ilk 10 ülkenin toplam ihracat içerisindeki payı %48,2 olarak kaydedildi. Türkiye'nin en fazla ihracat yaptığı ülke grupları ise 9 milyar 933 milyon dolar ile Avrupa Birliği (AB-27), 3 milyar 952 milyon dolar ile Yakın ve Ortadoğu Ülkeleri ve 3 milyar 742 milyon dolar ile Diğer Avrupa Ülkeleri oldu.

Türkiye'nin en fazla ithalat yaptığı ülkeler sırasıyla; 3 milyar 861 milyon dolar ile Çin, 3 milyar 780 milyon dolar ile Rusya ve 2 milyar 283 milyon dolar ile Almanya olarak izlendi. İthalatta en çok paya sahip ilk 10 ülkenin toplam ithalatı içerisindeki payı %59,4 olarak gerçekleşti.

İhracat Yapılan İlk 5 Ülke (Milyon Dolar, Mayıs 2024)

İthalat Yapılan İlk 5 Ülke (Milyon Dolar, Mayıs 2024)

Uygun Fiyatlı ve Adil Temiz Enerji Geçişleri için Stratejiler

“IEA: Küresel Enerji Krizi, Uygun Fiyatlı Enerjinin Önemini Artırdı”

Uluslararası Enerji Ajansı yayınlamış olduğu raporda, küresel enerji krizinin fosil yakıt fiyatlarında artışa neden olup hayat pahalılığı üzerindeki baskıların arttığı belirtiliyor. Dünyanın dört bir yanındaki tüketicilerin enerji için aylık kişi başı ortalama 1.200 dolardan fazla harcadığı düşünüldüğünde uygun fiyatlı ve temiz enerjiye ulaşım artık daha da önem kazanmış gözüküyor. Birçok stratejinin ve senaryonun yer aldığı raporda öne çıkan hususları derledik:

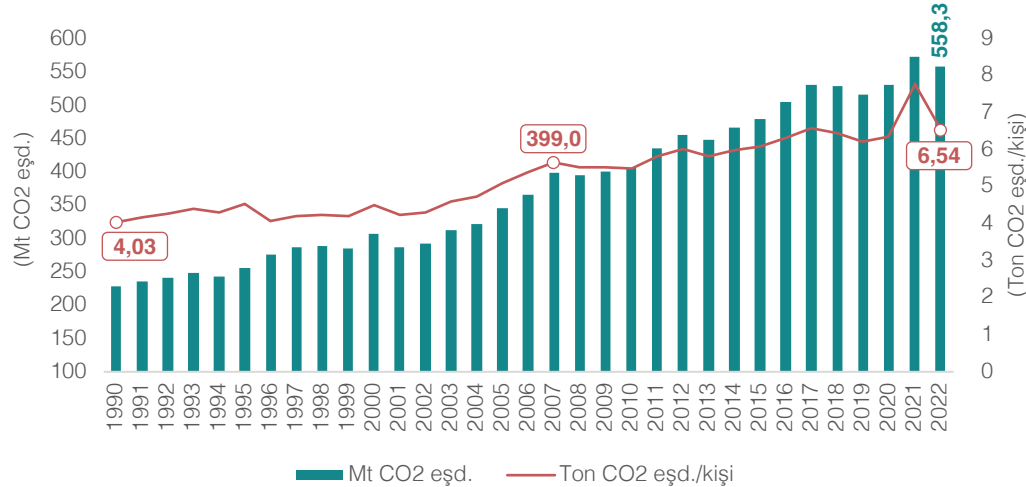
- ✓ **Temiz enerji geçişleri daha yüksek seviyelerdeki ön yatırımlara bağlı.** Mevcut patikada enerji sektörüne her yıl yaklaşık 3 trilyon ABD doları yatırım yapılmakta olup bunun 1,9 trilyon doları temiz enerji teknolojisine ve altyapısına aktarılıyor. Net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda, 2035 yılına kadar toplam enerji yatırımlarının 5,3 trilyon dolara yükselmesi ve 5 trilyon doların da temiz enerjiye gitmesi gerekiyor.
- ✓ **Temiz enerji finansman maliyetleri gelişmekte olan ülkelerdeki en önemli engel.** Son dönemde sermaye-yoğun temiz enerji projelerinde borçlanma maliyetleri nispeten artış gösteriyor. Finansman maliyetlerinin yüksek seyretmesi, gelişmekte olan ülkeleri temiz enerji yolundan alıkoyarak başlangıç maliyeti düşük ancak uzun vadede yakıt ve çevre maliyeti yüksek teknolojilere yöneltebilir. Bu bağlamda, finansman maliyetini düşürmeye yönelik uluslararası çabalar temiz enerjiye geçişte hayati önem taşıyor.
- ✓ **Temiz enerjiye geçiş tüketiciler için daha düşük enerji faturaları sağlayabilir.** Net Sıfır Emisyon senaryosuna göre gelişmekte olan ekonomilerde tüketicilerin enerji harcamaları, önceden belirlenmiş politikalar senaryosuna göre önümüzdeki 10 yıl içinde toplamda %25 daha yüksek olacak. Ancak 2050 yılına gelindiğinde enerji harcamalarının %20 daha düşük olacağı tahmin ediliyor.
- ✓ **Fosil enerji yakıtlarına aktarılan sübvansiyonların aşamalı olarak kaldırılması.** Sübvansiyonların aşamalı olarak kaldırılması özellikle enerji yoksulluğu yaşayan hane halklarının enerji faturalarında başlangıç aşamasında artışa neden olabilir. Bu süreçte, kamu bütçesi yakından izlenerek gerekli destek mekanizmalarının oluşturulması özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki net etkiyi artırabilir.

Sera Gazı Emisyon İstatistikleri, 1990-2022

“2022 Yılında Toplam Sera Gazı Emisyonu 558,3 Mt CO₂ Eşdeğeri Oldu”

Türkiye'nin toplam sera gazı emisyonları bir önceki yıla göre %2,4 azalarak 558,3 milyon ton (Mt) CO₂ eşdeğeri (eşd.) olarak gerçekleşti. 1990 yılında 4,1 ton CO₂ eşd. olan kişi başı toplam sera gazı emisyonu ise 6,6 ton CO₂ eşd. olarak hesaplandı. Kişi başı toplam sera gazı emisyonu 2021'de 6,8 ton CO₂ eşdeğeri idi.

Toplam ve Kişi Başı Sera Gazı Emisyonu, 1990-2022

Kaynak: TÜİK

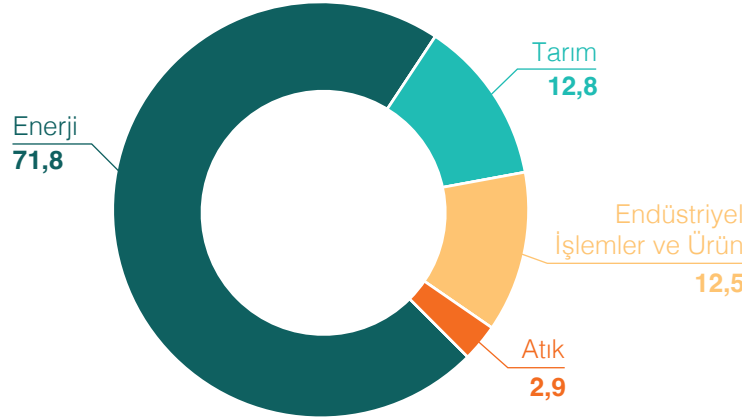
Sera Gazı Emisyon İstatistikleri, 1990-2022

“Enerji Kaynaklı Emisyonlar İlk Sırada Yer Aldı”

Toplam sera gazı emisyonlarında en büyük payı %71,8 ile enerji kaynaklı emisyonlar alırken bunu sırasıyla %12,8 ile tarım, %12,5 ile endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı, %2,9 ile atık sektörü takip etti. Enerji sektörü emisyonları 1990 yılına göre %179,8 arttı ancak bir önceki yıla göre %1,4 azaldı. Endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı emisyonları ise bir önceki seneye kıyasla %6,4 azalış gösterdi.

Sera gazı emisyonları; doğrudan sera gazları olan karbondioksit (CO₂), metan (CH₄), diazotmonoksit (N₂O) ve florlu gazlar (F-gazları) ile dolaylı sera gazları olan azotoksitler (NO_x), metan olmayan uçucu organik bileşikler (NMVOC), amonyak (NH₃), karbonmonoksit (CO) ve kükürtdioksit (SO₂) emisyonlarını kapsamaktadır. Sera gazı emisyonları, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) kapsamında alınan karar doğrultusunda Ulusal Sera Gazı Envanterleri doğrultusunda ölçülerek gecikmeli olarak paylaşılmaktadır.

Sektörlere Göre Sera Gazı Emisyon Oranları

Kaynak: TÜİK

iTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tasarım ve Hazırlık | Stratejik Araştırmalar Merkezi

itosamkurumsal

www.itosam.org.tr